

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

De discrimine Astronomiæ, & Astrologiæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

PRIMA PARS ELEMENTORVM SPHÆRICORVM, CONTINENS ΠΡΟΛΕΥΘΕΝΤΑ QVÆDAM.

De discrimine Astronomiæ, & Astrologiæ.

RÆCI VETERES utraq; voce Astronomiæ & Astrologiæ, complexi sunt doctrinam de Astris, quæ ex certis principijs & firmis atq; evidentibus extructa demonstrationibus, motus syderum & certissimi

atq; æternas motuum leges, ac causas ostendit, & explicat. Alteram μαυτικὴν seu diuimatricem, scrutatur & considerat eorundem Effectus, & præsentiones quasdam, ac significationes, ac commodatas ad valetudinem & rem familiarem, quædam colligit, προγνωστικὴν δὲ ἀστρονομίας

Recentiores veteribus vocibus, quæ idem prorsus significant, distinctis, doctrinæ de motibus Astronomiæ, diuimatrici arti Astrologiæ nomen, ac

continuo

commodarunt. Hanc nos distinctionem ubiq; retinebimus & sequemur.

Est autem **ASTRONOMIA** scientia de Syderum motibus, motumq; certis & perpetuis vicibus ac legibus, ordine, serieq; seu positu, magnitudine, distantia à terra, & à se inuicem, mutuo congressu, & προσχηματισμοις, Eclipsibus, tanta, quanta humana mens assequi potest.

Utilitates has insignes continet, quod anni certas metas, & partium anni iustam descriptionem notatis æquinoctijs & solstitijs monstrat, mēstrua spacia definit, dierum noctiumq; vices, interualla & quantitates metitur ac distinguit. Fōs est Cosmographiæ, quæ γεωγραφικῆς & χωρογραφικῆς πραγµατικῆς completitur, descriptionem globi terreni, doctrinam de locorum interuallis, de regionum designatione, & præter hæc alias multas artes comprehendit. Etenim ἀφανοµενοῖς & obseruationibus eruditorum, quas τρηπασεις vocant, incipiens, Geometria & Arithmetica absolvitur. φανόµενα obseruant & velut administrant, illæ Astronomiæ partes, quas διοπτρικῆς, μετεωροσκοπικῆς & γροµονικῆς vocant. διοπτρικῆς, solis luneq; & cæterorum Astrorum situs interualla ac distantias organis geometricis exquirat, ac notat, ex quibus inter

se collatis, motuum ratio eruitur atq; extru-
 τ. Μετῶροσκοπή elevationum differentias,
 ἄλλωνq; distantias & supra Horizontem exal-
 τationes peruestigat atq; alia plura. Γνωμωνική
 horarumq; ex umbris in sciotericis dis-
 crimina, vcruto seu Gnomone deprehendit atque
 determinat.

Geometria, ad ea quæ experientia monstrat,
 atq; diligenti eruditorum animaduersione orga-
 nismum adminiculo explorantur ac notantur,
 ἡγεμονικῶς ἀπὸδείξεσς accommodat.
 Arithmetica numeros suppeditat, & motus diur-
 nis, annuos, periodicos, motuumq; , coniunctio-
 nes & reliquarum συσχεματισμῶν tempora,
 requirit ac definit. Ideo pulchre Plato has artes
 astronomiæ velut alas additas, ait, quib. in cœlum
 subleuatur.

ASTROLOGIA pars est Physicæ, quæ
 stellarum cœliq; vires, qualitates, actiones, signifi-
 cationes & effectus, quos motu suo stellæ, lumine
 & occulta virtute, in natura elementalī cient atq;
 inuestigat & patefacit. Hæc nititur co-
 gnitione motuū, & priori vt fundamento insistit,
 atq; ad valetudinē & rem familiarem tuendam
 ac propemodum necessaria eruit, & propo-
 nit,

nit, ut humorum in corporibus commotiones, redundantiam, defectus & diminutiones seu confusus, tempestatum mutationes, & huius circumfusis aeris constitutiones, quibus affici corpora nostra mirifice, quotidie experimur.

Nec inficiabitur quisquam mutationum, motuumque, qui in natura elementari accidunt, τὰ κατὰ ὄλως αἰτία esse cœlestia corpora, ut rectissime Aristoteles inquit, τὸ ἄνεσ εως ἢ φθορὰς αἰτίου εἶναι τῶν κατὰ τὸν λόγον κύκλου φορέων. Et quamquam paucissimas habet demonstrationes, (magna enim est instabilitas & fragilitas materie elementaris, & maior adhuc difficultas coniectandi de materie qualitatibus) tamen ex his ipsis, si euoluuntur, si dextrè & prudèter ad vitā accommodentur, multa indicari possunt, & cōplectitur προγενεσιὰ καὶ καθόλικὰ ἡρεθολογικὰ, de quibus alibi dicitur.

Astronomia duas habet partes. Prior inquit & explicat primum motū, qui ab Ortū in Occidentem circumagens, viginti quatuor horarum spacio absoluitur. Eius Epitome in his Elementis sphericis traditur. Posterior stellarum inerrantium & septem Planetarum motus scrutatur & demonstrat, qui primo motui velut contra nitentes, ad oppositum

cardinem ab Occasu, suis singuli & pro-
prie cursibus procedunt.

De hac Astronomiæ parte, & de Astrologia
nihil dicemus. Epitomen prioris partis expo-
nimus, cuius velut ὑπερέπλωρον statuimus esse
non mobile, seu nonam spheram, quã doctrinã
assumimus Ptolemæi exēplo. In eaq; ut sub-
ter, quidquid de Circulorū designatione et mo-
tibus, de signorum Zodiaci emerſu ascensuue, aut
descensu recitabitur, imaginabimur, nec plures cō-
uenimus orbes, ut Alphonsini, nec nouis Hypo-
thesibus assumptis, Nonam spheram excludemus,
vel numero orbium, vel defectu ab usitata do-
ctrina variante, rudiores conturbati, quæ de circu-
lari dicentur & alijs, non assequantur. Elementa. n.
ostendere, non exactas omnium φαινομένων causas
investigare & ostendere volumus, quod aliò per-
tinet.

DE DIFFERENTIIS
magnitudinum, & principijs
Geometricis ad Elementorum
sphericorum cognitio-
nem necessarijs.

B 2 TRES